

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЗБАЛАНСОВАНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

Матеріали конференції

31 жовтня 2019 року

м. Рівне

УДК 001.895:502.131.1
Н34

Редакційна колегія

Головний редактор: Володимирець В. О.

Члени редколегії: Олійник О. О., Солодка Т. М., Кучерова А. В.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Національного
університету водного господарства та природокористування.
Протокол № 9 від 29.11.2019 р.*

Н34 Науково-інноваційний супровід збалансованого
природокористування : матеріали Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції (Україна, м. Рівне, 31 жовтня 2019 р.).
[Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2019. – 715 с.
ISBN 978-966-327-446-1

За матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-
конференції «Науково-інноваційний супровід збалансованого
природокористування».

Тези доповідей розміщені в авторській редакції.

УДК 001.895:502.131.1

Адреса редколегії: 33028, м. Рівне, вул. Соборна, 11, НУВГП

ISBN 978-966-327-446-1

© Національний університет водного
господарства та
природокористування, 2019

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Полесский аграрно-экологический институт Национальной академии наук Беларуси (Республика Беларусь)

Поморська академія в Слупську (Республіка Польща)

Дангаринський державний університет (Республіка Таджикистан)

**Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Національний університет біоресурсів і природокористування України**

Житомирський національний агроекологічний університет

Херсонський державний аграрний університет

**Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН
Товариство із обмеженою відповідальністю «Дедденс Агро»**

Рівненський природний заповідник

Національний природний парк «Дермансько-Острозький»

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ – Мошинський Віктор Степанович, ректор Національного університету водного господарства та природокористування, д.с.-г.н., професор.

СПІВГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Михальчук Николай Васильевич – директор, к.б.н., доцент (Полесский аграрно-экологический институт Национальной академии наук Беларуси);

Zbigniew Osadowski – rector, Ecosystems ecology (Akademia Pomorska w Słupsku), м. Слупськ, Республіка Польща;

Павліха Наталія Володимирівна – д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки);

Романчук Людмила Донатівна – проректор з наукової роботи та інноваційної розвитку, д.с.-г.н., професор (Житомирський національний агроекологічний університет);

Балаєв Анатолій Джалілович – д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів ім. проф. М.К. Шикולי (Національний університет біоресурсів і природокористування України);

Польовий Володимир Мефодійович – директор, д.с.-г.н., професор (Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН України);

Пічура Віталій Іванович – д.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри екології та сталого розвитку імені професора імені Ю.В. Пилипенка (Херсонський державний аграрний університет).

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Савіна Наталія Борисівна – проректор з наукової роботи та

Про сільський зелений туризм : Проект Закону України. URL: http://icp.org.ua/ukr/zakon/akts/2005/08/18/zakon_ukraini_pro_si_206.html. (дата звернення : 10.10.2019).

Кальна-Дубінюк Т. П., Пугач Н. А. Застосування сучасних інформаційних технологій у розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2011. Вип. 163. Частина 1. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/kalna.htm. (дата звернення : 10.10.2019).

Контекстна реклама. *iGroupUkraine* : веб-сайт. URL: <https://igroup.com.ua/seo-articles/kontekstna-reklama/>. (дата звернення : 10.10.2019).

Миронов Ю. Б., Свидрук І. І. Особливості просування туристичних веб-сайтів у мережі Інтернет. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку* : матер. Всеукраїн. наук.-практ. конф. (м. Бердянськ, 20-21 квітня 2017 р.). Ч. 1. С. 133–135. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/myronov8.htm. (дата звернення : 10.10.2019).

Теребух А. А., Макар О. П., Ільницька Г. Я. Проблеми розвитку міжнародного туризму в Україні. *Молодий вчений*. 2015.

Які соціальні мережі популярні в світі? *Marketer.ua* : веб-сайт. URL: <https://marketer.ua/ua/top-social-media-2018/>. (дата звернення : 10.10.2019).

What Exactly is an Online Booking System? *Checkfront.com* : URL: <https://www.checkfront.com/what-is-an-online-booking-system>. (дата звернення : 10.10.2019).

УДК 504.75.05

Опанасюк Ю. А., к.е.н., ст. викладач кафедри управління (Сумський державний університет)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЮ СФЕРОЮ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Рекреаційна діяльність – один з складних видів життєдіяльності людини, спрямований на оздоровлення і задоволення духовних потреб у вільний час. Рекреаційна діяльність визначається трьома факторами: рекреаційні потреби, рекреаційні ресурси та наявні грошові ресурси. Рекреація допомагає поліпшити здоров'я і самопочуття, захистити ліси і водний простір, а також сприяє соціальній рівності і зв'язку людини з природою.

Виділяють три види відпочинку населення в міських агломераціях: щоденний відпочинок, щотижневий та щорічний. Саме ці потреби забезпечує рекреація. При чому, щоденний відпочинок забезпечують парки, сквери, ресторани, спортивні комплекси та ігрові

майданчики. Якщо перейти до щотижневого відпочинку велику роль починають грати паркові зони та лісопосадки, водойми в міських агломераціях і поряд з ними. Щорічний відпочинок більшою мірою пов'язаний з туризмом.

Розвиток рекреації в містах призводить до вирішення таких проблем, які сформульовані в цілях сталого розвитку:

- *підвищення життєстійкості населення* через розвиток соціально-спрямованої рекреації;

- *підтримання здоров'я населення* через поліпшення якості рекреаційних послуг і підвищення платоспроможності;

- *забезпечення безпечних умов праці та підвищення працездатності* шляхом оптимізації режиму «робота – відпочинок»;

- збільшення доступності екологічно-орієнтованої оздоровчої рекреації через розгалуження мережі зелених місць відпочинку та модернізацію рекреаційної інфраструктури (Національна доповідь, 2017).

Виходячи з глобальних цілей сталого розвитку державне управління рекреаційно-туристичною сферою повинно будуватися на наступних принципах:

- забезпечення екологічної стійкості та дбайливого ставлення до біорізноманіття;

- забезпечення сталого соціального розвитку та уважне ставлення до соціокультурної самобутності населення;

- необхідність досягнення балансу між цілями великого бізнесу і місцевого населення, розвитком відпочинку і туризму та захистом навколишнього середовища;

- використовувати частину ресурсів, отриманих від рекреації і туризму, для реалізації заходів, спрямованих на відновлення навколишнього середовища;

- екологізація суспільної свідомості на основі використання системи освіти і засобів масової інформації;

- поєднання зусиль центрального уряду, місцевих громад і бізнес-структур з розвитку території і чітко визначеної відповідальності за збереження природного та культурного ландшафту.

Основними інституціями, що здійснюють управління рекреацією в країнах ЄС, є Комітет з регіональної політики при Раді міністрів ЄС та Європейський фонд регіонального розвитку, що діє в межах бюджету ЄС (Волошенко, 2016).

Структура управління сферою рекреаційних послуг в Україні має такий вигляд: Верховна рада України; Кабінет Міністрів України; Міністерство культури України; Міністерство розвитку економіки,

торгівлі та сільського господарства України; місцеві державні адміністрації (Солодовник, 2011).

Основними повноваження Верховної Ради України у сфері рекреації є:

- визначення основних напрямів державної політики в галузі туризму;

- визначення правових засад регулювання відносин у галузі туризму, їх удосконалення та адаптація із загальновизнаними нормами міжнародного права;

- визначення в законі про Державний бюджет України обсягу фінансового забезпечення туристичної галузі (Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм», 2003).

Згідно закону Україна «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України в сфері туризму та рекреації:

- забезпечує проведення державної політики у сфері фізичної культури і доступність для громадян послуг освітніх та фізкультурно-оздоровчих закладів;

- забезпечує проведення державної політики у сферах культури, охорони історичної та культурної спадщини

- забезпечує розроблення і здійснення заходів щодо створення матеріально-технічної бази та інших умов, необхідних для розвитку культури і спорту, туристичного та рекреаційного господарства;

- координує діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, пов'язану з охороною навколишнього природного середовища, виконанням державних, регіональних і міждержавних екологічних програм (Закон України «Про Кабінет Міністрів України», 2014).

Міністерство культури України в сфері рекреації здійснює заходи щодо підтримки видань аудіовізуальної, відеопродукції з творами мистецтва, забезпечує роботу з проведення гастрольних заходів вітчизняних гастролерів, сприяє діяльності творчих спілок, молодіжних, дитячих та інших громадських об'єднань, організовує провадження виставкової діяльності, проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних мистецьких фестивалів і конкурсів, культурно-мистецьких проектів, концертів, мистецьких аукціонів, виставок тощо (Положення «Про Міністерство культури України», 2014).

На державному рівні, туризмом та рекреацією опікується Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, а саме Департамент туризму та курортів.

Основними завданнями департаменту є:

- забезпечення формування та реалізації державної політики у

сфері туризму та курортів;

- забезпечення розроблення та виконання програм розвитку туризму та курортів в Україні;

- забезпечення координації міжрегіональної співпраці з питань туризму та курортів;

- сприяння розвитку внутрішнього та в'їзного туризму;

- забезпечення створення та ведення Державного кадастру природних територій курортів і т.д. (Наказ Міністерства економічного розвитку України, 2016)

Місцеві державні адміністрації вирішують питання соціально-економічного розвитку відповідних територій, сприяють розвитку міжнародного співробітництва в галузі культури, туризму, фізкультури і спорту; розробляють програми розвитку місцевого туризму, організовують охорону, реставрацію та використання пам'яток архітектури і містобудування, палацово-паркових, паркових та історико-культурних ландшафтів, а також розробляють та затверджують схеми санітарного очищення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (Закон України «Про місцеві державні адміністрації», 1999).

Органи місцевого самоврядування затверджують програми розвитку місцевого туризму; визначають кошти місцевого бюджету для фінансової підтримки програм розвитку місцевого туризму; фінансують місцеві програми розвитку туризму з місцевого бюджету; приймають заходи щодо стимулювання господарюючих суб'єктів, що здійснюють туристичні послуги, визначають режим використання територій рекреаційних зон (Семенов, 2011; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», 1997).

Основними законодавчими актами, що регулюють сферу рекреації є закони України «Про туризм» (2003) і «Про курорти» (2000). Якщо туризм, особливо міжнародний, розвивається і має високий потенціал в нашій країні, то сфера відпочинку розвивається досить повільно. Оцінка потенціалу туристично-рекреаційних ресурсів дає підставу стверджувати, що Україна має значні перспективи для розвитку туристичної сфери, але її нинішній стан не відповідає міжнародним стандартам потенціалу туристично-рекреаційних ресурсів, а її економічна ефективність занизька (Саух, 2014). Тому постає потреба в подальшому розвитку оздоровчою рекреації на законодавчому рівні, а також адаптації рекреаційних стандартів до міжнародного досвіду.

Волошенко В. М. Удосконалення механізмів державного управління розвитком ринку рекреаційних послуг: українські реалії в контексті

європейської інтеграції. *Вісник НАДУ при Президентіві України*. 2016. Вип. 2. С. 93–99.

Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна», 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf. (дата звернення : 10.10.2019).

Про внесення змін до Закону України «Про туризм» : Закон України від. 18.11.2003 № 1282-IV. Дата оновлення: 28.06.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-15> (дата звернення: 09.10.2019).

Про затвердження Положення про департамент туризму та курортів : Наказ Міністерства розвитку України від 22.07.2016 № 1202. URL: <http://me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=e5ff7ba8-5103-4f14-9d73-f6ab3a652f27> (дата звернення : 10.10.2019).

Про Кабінет Міністрів України : Закон України від. 27.02.2014 № 794-VII. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (дата звернення: 09.10.2019).

Про курорти : Закон України від. 05.10.2000 № 2026-III. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14> (дата звернення: 09.10.2019).

Про Міністерство культури України: Положення Кабінету Міністрів України від 3.09.2014 № 495. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244908502&cat_id=244908427 (дата звернення : 10.10.2019).

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від. 21.05.1997 № 280/97-ВР. Дата оновлення: 01.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 10.10.2019).

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від. 09.04.1999. № 586-XIV. Дата оновлення: 11.01.2019. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/586-14/print1347366496317446> (дата звернення : 10.10.2019).

Про туризм : Закон України від. 18.11.2003 № 324/95-ВР. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 10.10.2019).

Саух І. В. Державне регулювання розвитку туризму: сутність поняття та проблеми визначення. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (154), 2014. С. 59–66. URL: file:///C:/Users/home/Downloads/ape_2014_4_8.pdf. (дата звернення : 10.10.2019).

Солодовник Ю. О. Необхідність державного регулювання в галузі рекреації та оздоровлення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2011. Вип. 4. С. 249–253. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2011_4_46. (дата звернення : 10.10.2019).

Семенов В. Ф., Герасименко В. Г., Горбань Г. П., Богадьорова Л. М. Управління регіональним розвитком туризму: навч. посібник. Одеса : Одеський державний економічний університет. 2011. 225 с.

Публікація містить результати досліджень, проведених за грантом Президента України за конкурсним проектом № 0119U103141